

et saadant Privilegium, at Regjeringen ikke kunde tilstede flere Bagergaard, men man ogsaa udtryffeligt tilkjendegav, at det ingenlunde var Kongens Hensigt forinden at benytte denne Ret, men vilde see Liden an og see, om Bagerne vilde benytte den Ophævelse af Brødarten, som nu var besluttet, paa en saadan Maade, at der ikke opstod Trang til flere Bagerier. Aaret efter at Rescriptet udkom, indkom der til den roeskilbste Ständerforsamling et Andragende fra Bågerlauget, som gik ud paa, at Bagerne maatte faae Ret til at faae det Spørgsmaal afgjort ved Domstolene, hvorvidt de havde et saadant Privilegium, at Statsmagten var forpligtet til at respectere det, og Resultatet blev deraf, efter at jeg som kongelig Commissarius udførligt havde udviklet alle Grundene for Regjeringens Beslutning, og tillige viist, hvorledes det var imod alle Grundsætninger, at Spørgsmaal om en Act af den lovgivende Magt kunde underkastes Domstolenes Prøvelse, at dette Andragende med overvefende Majoritet, med over to Trediedele af Stemmerne, blev afviist, og derved syntes altsaa Forhaabningerne for Bagerne om at kunne gjøre den Paastand gjældende, at de have et eksklusivt Privilegium af den omhandlede Natur, at være formindskede. Imidlertid ansaae man det dog ikke fra Regjeringens Side for at være presserende at spørge Bagergaardenes Antal, thi det har altid været en Grundsætning, at Regjeringen, naar den kom i Collision med Enkelte, naar der var Spørgsmaal om Enkeltes Rettigheder, som vare af den Beskaffenhed, at det ikke kunde underkastes Domstolenes Paakjendelse, viste stor Omhed i at gjøre sin Ret, overeensstemmende med sin Overbeviisning og Opfatning af Sagen, gjældende imod de vedkommende Individuer, og man vilde derfor ugjerne foretage noget Skridt, hvorved Bagerne, som i en lang Række af Aar havde været i den Mening, at deres Gaarde havde et reelt og aldeles udelukkende Privilegium, og som havde indrettet deres Transactioner derefter, kunde blive svækkede i deres Stilling. Der var i det Hele taget dengang deelte Meninger iblandt Folk, om ikke Bagerne virkelig havde et saadant Privilegium, og maaffee var det endogsaa, indtil

Cancelliet foretog den Undersøgelse, hvis Resultat foreligger i Rescript af 7de April 1841, saa temmelig den almindelige Mening, at Bagerne havde en saadan Rettighed. Derfor presserede man ikke dermed, og det tildeels, fordi man ikke troede, at det var af saa stor Interesse for det Offentlige, at der blev flere Bagere. Man troede ogsaa, at den Tilkjendegivelse, som fandtes i Rescriptet, vilde være en Spore for Bagerne til at benytte deres Rettigheder saaledes, at disse ikke vilde blive formindskede ved Lov, og at Formaålet vilde blive opfyldt. Jeg troer ogsaa, at det virkelige har havt sin Virkning, og at det, om det end ikke viste nogen synderlig Indflydelse strax i Diebliffet, saa dog efterhaanden har bevirket, baade at Brøddriserne ere blevne billigere og Brødbagningen i det Hele taget bedre, end den var for nogle Aar tilbage.

Det kan være vanffeligt at forviise sig om, hvorledes Forholdet vil stille sig, hvis Bagerieringen blev fri. Man kan tænke sig 2 Muligheder. For det Første kunde man tænke sig, at der vilde blive en stor Masse af Bagere, der vilde benytte den Leilighed, der var givet dem til at drive Bageriering, hvorved de havde seet, at Bagerne hidtil vare for en stor Deel komne til Velstand. Hvis dette skete, saa vilde det maaffee dog ikke blive saa gavnligt for det Offentlige; thi, naar der blev en Mængde Bagere, der ikke havde Kræfter til at drive denne Røring forsvarligt, kunde det let virke skadeligt; man kunde faae flet Brød, og de Bagere, der vare bedre indrettede paa et godt Bageri, vilde kunne blive svækkede ved denne Concurrance med Folk, der maaffee kunde sælge til lavere Priser, og det kunde altsaa være muligt, at Publikum vilde lide derved. Man seer forøvrigt ogsaa i andre Lande, hvor Bagerieringen er fri, hvilket ikke er Tilfældet overalt, hvor der ellers er almindelig Røringssfrihed, at der viser sig store Ulemper s. Ex. i Paris, hvor Meelforsalfsning og Brøds Forbøgning af forsalfset Meel er Noget, hvorover man ideligt klager. Omvendt kunde Sagen ogsaa stille sig saaledes, at der blev færre Bagere, at der blev enkelte meget store og mægtige Bagere, der rede den hele Røring til sig. Dette er Noget, der er